

4. Спільна заява Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства оборони України та представників ЗМІ (27.04.2022 року). URL:

https://mkip.gov.ua/news/7086.html?fbclid=IwAR0_VWg7J7svKV_zm832QXVO91LL61DhB7HgSIp43iP6MmsfTKragNxBOIQ.

5. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану: Закон України від 24 березня 2022 року № 2160-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2160-20#Text>.

6. Хавронюк М. Поширення інформації про військову допомогу та дії військових України: кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/poshyrennya-informatsiyi-pro-vijskovu-dopomogu-ta-diyi-vijskovykh-ukrayiny-kryminalna-vidpovidalnist/>.

Науковий керівник: Турченко Ольга Григорівна к.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Редченко Ярослав Олександрович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМАТИКА КОНТРОЛЮ ОБІГУ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Проблема контролю обігу цифрових валют має важливе значення для захисту економічної безпеки та безпеки держави в цілому. Особливої актуальності така проблема набуває сьогодні в умовах війни. Держава вводить

законодавчі механізми задля регулювання та прозорості обороту цифрових коштів.

Правове забезпечення обігу криптовалюти якщо не нарівні із національною валютою, то хоча б як альтернатива останній, уже давно повинно було стати реальністю. У багатьох країнах Європи та світу такі відносини вже є легітимізованими, придбання та здобування будь якої цифрової валюти не вимагає складнощів. Особливо важливим це є в умовах воєнного стану. Багато людей зі всього світу бажають допомогти нашій країні у важкі часи та завдяки наявності бірж цифрових валют мають можливість швидко надіслати пожертву [1].

Законодавство кожної країни Європи і світу, яким врегульовується обіг криптовалюти, має певні особливості та певний механізм регулювання. Тому українським законотворцям, при розробці нормативів про регулювання обігу цифрових валют, бажано звертатись до позитивного досвіду іноземного законодавства. Як приклад, можна навести запровадження спеціальної комп'ютерної системи, яка відслідковує та підтверджує права приватних осіб та суб'єктів господарювання володіти, користуватися і розпоряджатися одиницями цифрових валют [2]. Таким чином, можна визначити, що у багатьох країнах Європи зникла одна із перших і найважливіших ознак операцій із криптовалютою – анонімність, котра на початку становлення цифрових валют, була їх винятковою особливістю [3, с. 36-37]. Для держави, яка матиме можливість корегувати та регулювати обіг цифрових валют, даний факт є безумовним благом.

Викладене вище підтверджує необхідність впровадження державою системи оподаткування відносин з цифрових валют, легітимізація їх обігу про стимулює збільшення кількості операцій із криптовалютами та надасть їх прозорість [4].

Але крім прозорості, як позитивного явища, в середовищі цифрових валют існує фактор кіберзлочинності, питання запобігання якої, безумовно важливе на даний час. Розробка програми по боротьбі з кіберзлочинцями під

ковою назвою «CriptoWall» допомогла Європейському союзу викрити декілька організованих злочинних угруповань, що спеціалізувалися на зломах великих біткоїн-гаманців. Результати проведених заходів продемонстрували, що обраний підхід виявився більш ніж ефективним – замість звичної тактики дешифрування трафіку та деанонізації користувачів криптовалюти було використано неочікувану для злочинців тактику професійної розвідки та впровадження в злочинне середовище під прикриттям працівників правоохоронних органів [5].

Остаточно обіг цифрових валют у світі донині не врегульовано, з огляду на що уряди європейських держав ініціюють здійснення правового регулювання її обігу, оскільки невизначений правовий режим у зазначеній сфері формує підґрунтя для спекуляцій, використання її в злочинних цілях.

Фінансові регулятори ЄС постійно прагнули впливати не лише на цифрові валюти, а й на готівкові гроші, обмежуючи розмір максимального готівкового платежу. Так, 23 січня 2017 року з метою боротьби з тероризмом, у тому числі кібертероризмом, Європейська комісія оприлюднила пропозицію про запровадження контролю за готівковими розрахунками на території країн – членів ЄС.

Влада ЄС також має на меті регулювати обіг цифрових валют, оскільки вважає, що цифрові валюти й масштаби їх поширення певним чином приносять відмиванню грошей і фінансуванню міжнародної організованої злочинності. Так, у 2012 році Європейський центральний Банк уперше підготував доповідь про схеми цифрових валют, у якій було розглянуто систему такої валюти, як біткоїн, зокрема проаналізовано її легальний статус у європейському законодавстві [6].

Тому, на мою думку, існує можливість імплементації нормативно-правових актів ЄС до української правової системи та розробки змін до низки кодексів, наприклад – податкового, в який законотворці можуть внести зміни, в котрих буде регламентований порядок оподаткування операцій з цифровими валютами. Це безумовно буде сприяти прозорості відносин власниками

цифрових активів і валют, та державою.

Джерела:

1. Дерев'янко Б. В. Потреба в легітимації операцій із криптовалютою під час воєнного стану. Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір: матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 8 червня 2022 р.). Полтава: ПУЕТ, 2022. С. 32–34.
2. Carreira, R., Pinto, P., Pinto, A. (2020). A Framework for On-Demand Reporting of Cryptocurrency Ownership and Provenance. In: Prieto, J., Pinto, A., Das, A., Ferretti, S. (eds) Blockchain and Applications. BLOCKCHAIN 2020. *Advances in Intelligent Systems and Computing*, vol 1238. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-52535-4_14
3. Derevianko B. V. Ryzyky zdiisnennia operatsii z kryptovaliutoiu (bitkoinamy) hromadian i subiektiv hospodariuvannia Ukrainy [Risks of transactions with cryptocurrency (Bitcoins) by citizens and business entities of Ukraine]. *Forum prava*. 2017. № 3. S. 33-39. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_3_8.pdf (in Ukrainian).
4. Solodan K. (2019). Legal Regulation Of Cryptocurrency Taxation in European Countries. *European Journal of Law and Public Administration*. 6/2019. № 1.P. 64-74. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=795370>
5. Как блокчейн и криптовалюта связаны с криминалом? [Электронный ресурс] // Media-IT Journal. – 2017. – URL: https://bitjournal.media/19-08-2017/blokchejn_kriptovalyuta_i_kriminal/. –
6. European Central Bank, Virtual Currency Schemes [Electronic resource]. URL: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemes-201210en.pdf>. – Title from the screen.

Науковий керівник: Бехруз Хаширатулла Набієвич д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».